

Michał Jantarski, Piotr Wilniewicz

OBSERWACJE KORMORANA MAŁEGO *PHALACROCORAX PYGMEUS* NA STAWACH W GÓRKACH (WOJ. ŚWIĘTOKRZYSKIE)

Latem roku 2003 na stawach w Górkach w dolinie Nidy (gm. Wiślica, woj. świętokrzyskie) odnotowano dwa pojawy kormorana małego *Phalacrocorax pygmeus* (Akceptacja KF PTZool.). Pierwsze stwierdzenie, dokonane 31 VII, dotyczyło pojedynczego ptaka, przelatującego nad stawami na południe. Był to pojaw krótkotrwały, ptak nie zatrzymał się na stawach i pomimo dokładnych, codziennych liczeń w okresie 26 VII – 5 VIII więcej go nie stwierdzono. Kormoran mały w locie już z daleka zwrócił uwagę obserwatorów nietypowym pokrojem ciała i sposobem lotu. Cechy wyróżniające to: wysklepiona głowa, krótki dziób, niedługa i chuda szyja, tułów niezbyt masywny, ogon długi, wyraźnie dłuższy niż u kormorana *Phalacrocorax carbo*, skrzydła niezbyt szerokie. Upierzenie całkowicie ciemne. W locie aktywnym obserwowany ptak machał skrzydłami z dużo większą częstotliwością niż

kormoran. Obserwatorzy: P. Wilniewicz, M. Wachecki, P. Wąsik, M. Lasak, T. Garbacz i W. Garbacz.

Gatunek ten ponownie stwierdzono w dniach 29–30 VIII. W pierwszym dniu odnotowano 3 os. w towarzystwie kormoranów, na piaszczystym wypłyceju na stawie „Królewski”. Ptaki co pewien czas polowały i kilkakrotnie krążyły nad stawami, a wieczorem odleciały w kierunku doliny Wisły. Nazajutrz, po południu, znad Wisły nadleciały 2 os. (fot. 2) i przebywały na stawach do wieczora. Upierzenie widzianych ptaków było kasztanowo-brązowe z ciemniejszym wierzchem. Dziób u dwóch ptaków ciemnożółty a u trzeciego ciemny. Gardło białawe, nogi ciemne. Ciemny spód ciała wskazywał, że były to ptaki dorosłe. Stawy szczegółowo kontrolowano w okresie 22 VIII – 7 IX, stąd można przyjąć, że drugi pojaw kormorana małego trwał dwa dni. Obserwator: M. Jantarski.

W Polsce gatunek ten obserwowano sześciokrotnie w drugiej połowie XIX wieku. Ponownie notowany w kraju dopiero od 1992 roku i do końca roku 2002 stwierdzony 17 razy (Tomiałójc i Stawarczyk 2003, Komisja Faunistyczna 2003). Kormoran mały w Polsce obserwowany był do tej pory pojedynczo, rzadko w parach. Stwierdzenie 3 osobników jest najliczniejszym z dotychczasowych pojavów. W Krainie Gór Świętokrzyskich stwierdzony wcześniej jeden raz, 16 II 1996 – 1 os. przebywał na Zbiorniku Sulejowskim (Ciach i Rębiś 1998).

Literatura

- Ciach M., Rębiś M. 1998. *Obserwacje kormorana małego Phalacrocorax pygmaeus na Nizinie Mazowieckiej*. Kulon 3: 207-208.
- Komisja Faunistyczna 2003. *Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 2002*. Not. Orn. 44: 195-219.
- Tomiałójc L., Stawarczyk T. 2003. *Awifauna Polski. Rozmieszczenie, liczebność i zmiany*. PTPP „pro Natura”. Wrocław.

Adresy autorów:

Michał Jantarski, ul. Nowowiejska 5/137, 25-532 Kielce, e-mail: mjantar@op.pl
Piotr Wilniewicz, ul. Paderewskiego 15/3, 25-017 Kielce, e-mail: pwi43@wp.pl

OBSERVATION OF THE PYGMY CORMORANT *PHALACROCORAX PYGMEUS* ON PONDS AT GÓRKI (ŚWIĘTOKRZYSKIE PROVINCE)

Summary

In 2003, on ponds at Górki in the Nida valley (50°21'N, 20°43'E), the pygmy cormorant *Phalacrocorax pygmaeus* was noted on three occasions: 1 individual on 31 July, 3 individuals on 29 August, and 2 individuals on 30 August. The presence of 3 individuals is the greatest number so far known from Poland, where 17 observations were made by the end of 2002. Accepted by the Avifaunistic Commission.

Fot. 2. Kormoran mały *Phalacrocorax pygmeus*, 30 VIII 2003, stawy w Górkach k. Wiślicy (fot. M. Jantarski)

Photograph 2. The pygmy cormorant *Phalacrocorax pygmeus*, 30 August 2003, ponds at Górki near Wiślica (photograph by M. Jantarski)